

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 14 0 У 002906 16 Увп
Бањалука, 28.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Здравке Чучак као записничара, у управном спору по тужби Д.О. из С., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број... од 30.10.2015. године Фонда ...(у даљем тексту: тужени), у предмету поништавања и укидања рјешења по праву надзора, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 14 0 У 002906 15 У од 18.3.2016. године, у нејавној сједници одржаној дана 28.11.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена као неоснована тужба против уводно означеног акта туженог, којим је одбијен захтјев тужиоца за поништавање по праву надзора рјешења број ... од 23.11.2011. године и рјешења број ... од 18.1.2013. године. Наведеним рјешењем туженог од 18.1.2013. године је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења од 23.11.2011. године донесеног од стране првостепеног органа туженог, то јест Филијале И.С., чији саставни дио рјешења је закључак тог органа под истим бројем од 15.12.2011. године, по основу ког рјешења је тужиоцу престало право на породичну пензију са 30.9.2010. године, због престанка редовног школовања односно губитка статуса редовног студента у складу са чланом 153. до 157. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 106/05 -пречишћени текст, 20/07, 33/08, 1/09, 71/09, 106/09 и 118/09, у даљем тексту: Закон о ПИО-пречишћени текст).

Одбијање тужбе је образложено тиме да је оспорени акт правилан, јер рјешење првостепеног органа од 23.11.2011. године није коначно, због чега се није могло поништити по праву надзора, према одредбама члана 248. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), а да је такође правилно одбијен захтјев тужиоца у односу на рјешење туженог од 18.1.2013. године, јер не постоје услови из члана 248. став 1. ЗОУП-а за поништење тог рјешења, нити за његово укидање у смислу става 2. тог члана којим је прописано да се рјешење које је коначно у управном поступку може укинути по праву надзора ако је њиме очигледно повријеђен материјални закон, будући да је у конкретном случају тужени правилно примјенио материјални пропис на основу којег је одбио жалбу тужиоца изјављену против првостепеног рјешења од 23.11.2011. године, којим му је престало право на породичну пензију.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост, због повреде закона и повреде правила

о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да суд није оцјењивао тужбене наводе већ је образложење свео на једину формулацију да је тужени правилно примјенио материјални пропис, које поступање суда није правилно јер у управним актима за које је затражено поништавање односно укидање по праву надзора, утврђено чињенично стање није подведено ни под једну одредбу материјалног права, чиме је учињена повреда закона, код чињенице да из увјерења Економског факултета И.С. произилази да је у школској 2010/2011. години уписао другу годину студија трећи пут, односно у школској 2011/2012. години уписао другу годину студија четврти пут, у којим увјерењима је наведено да је редован студент. То значи да није изгубио статус редовног студента, а увјерења су издата у складу са чланом 159. став 1. ЗОУП-а, па је тужени управне акте који су били предмет преиспитивања по праву надзора, засновао на одредби члана 102. Закона о високом образовању, иако је у образложењу оспореног акта навео да је до погрешне примјене материјалног права дошло „грешком пера“ тиме што је наведен члан 102. ранијег Закона о високом образовању који је престао важити 7.7.2010. године, из чега произилази да је за туженог грешка пера чињеница да је примјенио неважећи закон. Наглашава да је у жалби на рјешење првостепеног органа од 23.11.2011. године, указао да није било основа да му престане право на породичну пензију, ни у складу са Законом о измјенама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 108/13) којим је мијењан члан 110. став 2. важећег Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 73/10, 104/11 и 84/12, без каснијих измјена и допуна број 44/15 и 90/16) којим је било (како наводи) прописано да статус редовног студента из буџета, поред услова из става 1. тог члана, престаје и када студент два пута обнови студијску годину у току трајања студијског програма, што ће се посебно уредити статутом високошколске установе, па да се тумачењем те одредбе утврђује да се може изгубити само статус редовног студента из буџета, а не и статус редовног студента који може бити, редован самофинансирајући студент и ванредан студент. Сходно томе сматра да и даље треба да има право на породичну пензију, према којој одредби му то право припада ако је на редовном школовању, за сво вријеме школовања али најдаље до навршене 26-те године живота, које услове испуњава, чиме је очигледно погрешно примјењено материјално право. Додаје да је према члану 8. Закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 108/13), којим је мијењан члан 110. став 2. важећег Закона о високом образовању, предвиђено да статус редовног студента, поред услова из става 1. тог члана, престаје када студент не заврши студије до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма, због чега је више него очигледно да је тужени потпуно погрешно примјењивао материјално право. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи тако што ће се усвојити његов захтјев за признавање права на породичну пензију, или да се пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање.

Тужени је у одговору на захтјев, остао код разлога датих у образложењу оспореног акта, предложивши да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор туженог на захтјев, побијану пресуду, оспорени акт а и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета ове управне ствари произилази да је тужилац поднио Министарству (у даљем тексту: министарство), захтјев од 20.9.2015. године, за примљен дана 24.9.2015. године (према пријемном штампилу на захтјеву), за поништавање по праву надзора поменута два рјешења, то јест рјешења Филијале И.С. од 23.11.2011.

године којим му је утврђен престанак права на породичну пензију са 30.9.2010. године, због престанка редовног школовања односно губитка статуса редовног студента у складу са чланом 153. до 157. Закона о ПИО-пречишћени текст, као и рјешења туженог од 18.1.2013. године којим је одбијена жалба тужиоца на то првостепено рјешење од 23.11.2013. године. Тај захтјев је министарство прослиједило на надлежност туженом, који је о томе одлучио оспореним актом. У образложењу оспореног акта је наведено да је рјешавајући по жалби на првостепено рјешење од 23.11.2011. године, тужени као другостепени орган извршио увид у увјерење Економског факултета И.С. број ... од 22.11.2010. године за школску 2010/2011. годину, из којег је утврђено да је тужилац уписао другу годину студија трећи пут, а и увјерење од 8.11.2011. године за школску 2011/2012. годину из којег је утврђено да је уписао другу годину студија четврти пут, сходно чему је изгубио статус редовног студента у складу са чланом 110. став 2. важећег Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 73/10 - 44/15), али да је у рјешењу туженог од 18.1.2013. године „грешком пера“ дошло до погрешног навођења члана 102. ранијег Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 85/06 и 30/07) који је престао да важи дана 7.7.2010. године, ступањем на снагу важећег Закона о високом образовању, с каснијим измјенама и допунама, који недостатак није могао утицати на другачије рјешење предметне управне ствари јер је управни орган правилно мериторно ријешено, с обзиром да статус редовног студента у складу са одредбама ранијег и новог закона престаје на исти начин, то јест када редовни студент два пута обнови исту студијску годину и не стекне услове за упис у вишу годину студија.

Будући да је тужилац поднио захтјев за поништавање по праву надзора оба наведена рјешења, тужени је закључио да је јасно да нема основа за поништавање првостепеног рјешења од 23.11.2011. године, јер је у цијелости законито, док је у погледу другостепеног рјешења од 18.1.2013. године навео да имајући у виду да предмет поништавања по праву надзора могу бити само коначна рјешења против којих се не може изјавити жалба, није могућа примјена тог ванредног правног средства у односу на правоснажна рјешења, па је у складу са начелом пружања помоћи неукој странци захтјев у односу на то рјешење сматрао као захтјев за укидање и мијењање правоснажног рјешења по захтјеву или уз пристанак странке, у смислу члана 250. ЗОУП-а, те узимајући у обзир разлоге изнијете у захтјеву није нашао потребу да се укине или измијени то правоснажно рјешење од 18.1.2013. године, с обзиром да је правилно примијењен материјални пропис. Сходно томе је тужени у оспореном акту закључио да нема основа за поништавање по праву надзора наведених рјешења, примјеном члана 248. ЗОУП-а, који оспорени акт је потврђен побијаном пресудом, са разлозима већ изнесеним у уводу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Наиме, чланом 248. став 1. ЗОУП-а је прописано да ће рјешење које је коначно у управном поступку, орган поништити по праву надзора, из разлога наведених у том ставу, који се односе на: 1) ако је рјешење донио стварно ненадлежни орган, а није ријеч о случају предвиђеном у члану 252. тачка 1. тог закона (што се односи на рјешење које је у управном поступку донесено у ствари из судске надлежности или у ствари о којој се уопште не може рјешавати у управном поступку); 2) ако је у истој ствари раније донесено правоснажно рјешење којим је та управна ствар друкчије ријешена; 3) ако је рјешење донио један орган без сагласности, потврде, одобрења или мишљења другог органа, које је потребно по закону или другом пропису; 4) ако је рјешење донио мјесно ненадлежни орган; и 5) ако је рјешење донесено као посљедица принуде, изнуде, уцјене, притиска или друге недозвољене радње. Ставом 2. истог члана је прописано да рјешење које је коначно

у управном поступку може се укинути по праву надзора ако је њиме очигледно повријеђен материјални закон.

Према томе, како је тужилац поднио захтјев за поништавање по праву надзора првостепеног рјешења Филијале И.С. од 23.11.2011. године, којим му је престало право на породичну пензију са 30.09.2010. године због престанка редовног школовања, односно губитка статуса редовног студента у складу са чланом 153. до 157. Закона о ПИО-пречишћени текст, које рјешење као првостепено није коначно у управном поступку, јер је донесено од стране првостепеног органа, против којег рјешења је и изјављена жалба о којој је одлучено рјешењем туженог од 18.1.2013. године, неспорно је да то првостепено рјешење од 23.11.2011. године уопште није могло бити предмет поништавања и укидања по праву надзора, како је то правилно констатовао нижестепени суд у побијаној пресуди.

Такође, имајући у виду разлоге прописане ставом 1. члана 248. ЗОУП-а, произилази да није остварен ни један од тих разлога за поништавање по праву надзора другостепеног рјешења туженог од 18.1.2013. године, иако се у том захтјеву тужилац позвао на то да је очигледно повријеђен материјални закон, а што представља у ствари основ из става 2. члана 248. ЗОУП-а, према којем се коначно рјешење може једино укинути (а не поништити) ако је очигледно повријеђен материјални закон.

Код чињенице да је чланом 249. ЗОУП-а прописано да рјешење може поништити или укинути по праву надзора другостепени орган, а ако нема другостепеног органа рјешење може поништити или укинути орган који је законом овлашћен да врши надзор над радом органа који је донио рјешење (став 1), те да је ставом 2. тог члана прописано да орган доноси рјешење о поништењу рјешења по службеној дужности, по захтјеву странке или тужиоца (мисли се на, како је то у закону раније означавано јавног тужиоца), а рјешење о укидању по службеној дужности или по захтјеву (јавног) тужиоца, неспорно је да нису били испуњени ни услови за укидање тог рјешења због очигледне повреде материјалног закона, јер по том основу странка из управног поступка, што је у конкретном случају тужилац из овог управног спора, уопште не може поднијети захтјев за укидање по праву надзора рјешења, будући да се рјешење о укидању по праву надзора доноси само по службеној дужности или на захтјев, како је то већ објашњено, „јавног“ тужиоца.

У вези с тим није сувишно додати да је ставом 3. члана 249. ЗОУП-а прописано, између осталог, да се рјешење може укинути на основу става 2. члана 248. тог закона у року од једне године од дана кад је рјешење постало коначно у управном поступку. Сходно томе, произилази да је и прије но што је тужилац поднио свој захтјев од 20.9.2015. године (запримљен код министарства 24.9.2015. године), протекао рок од једне године за укидање по праву надзора рјешења туженог од 18.1.2013.године, које је примио дана 6.2.2013. године (што произилази из списка предмета), за које рјешење је затражио укидање због очигледне повреде материјалног закона.

Због тога су потпуно без утицаја наводи тужиоца да су у поступку доношења аката чије је поништавање односно укидање по праву надзора тражио, учињене повреде материјалног закона, јер се тужени у то у оспореном акту није ни требао упуштати, што такође није требао чинити ни суд у побијаној пресуди. Стога ни чињеница да су у оспореном акту, а дјелимично и у побијаној пресуди наведени други разлози у погледу укидања по праву надзора рјешења туженог од 18.1.2013. године, у односу на разлоге наведене у образложењу ове пресуде, не може бити од утицаја на законитост побијане

пресуде, јер је неспорно да нису били испуњени услови за поништавање и укидање по праву надзора наведених рјешења, сходно чему су су без утицаја и остали наводи предметног захтјева тужиоца, о којима и нема потребе да се овај суд посебно изјашњава.

Код таквог стања ствари, у побијаној пресуди није остварен ни један разлог њене незаконитости, предвиђен чланом 39. став 2. ЗУС-а, због чега се захтјев одбија, на основу члана 40. став 1. истог закона.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић